

vail, de l'Emploi et de l'Économie sociale et solidaire

► **Mme Taina Bofferding** (*LSAP*).- Jo genau, Här President. Déi berufflech Qualifikatioun a Weiderbildung si wichteg Aspekter vun der Aarbechtswelt. E Stage kann an deem Sënn eng interessant Beräicherung fir e jonke Mënsch sinn. E kritt professionellt a praktescht Wësse vermëttelt, ka seng Erfahrungë maachen a kënnt domadder och an de Kontakt mat Entrepreneuren. Et kann och eng Noutléisung sinn, fir no sengem Studium als e Stagiëre esou an d'Beruffswelt eranzekommen, wann een direkt kee regulären Job fënnt.

Absolutt net gutt ass awer, wann d'Stagiären, also jonk Leit, als bëlleg Aarbechtskräften ausgenutzt ginn. Offiziell gi se jo net als Aarbechter unerkannt, well se jo keen Aarbechtskontrakt hunn. An awer stelle sech ëmmer erëm Fäll, wou eben d'Stagiären déi Aarbechte maachen, déi eigentlech engem normale Salaré zoustinn, an dat oft iwwer Méint an ouni Bezuelung. Et ass och net gutt, wa si mat esou enger Joboffer ugelackelt ginn. Och dat gesäit een ëmmer erëm, dass se Saache versprach kréien, déi herno net ageleist ginn.

Et ass also bedauerlech, dass mer Jonker hei an enger Prekaritéit hunn an déi eben och net seelen engem Abus ausgesetzt sinn. Duerfir plädéieren ech perséinlech fir e Kader, e Kader, dee garantéiert, dass déi jonk ebe kënnen héichwärtig Aarbechtserfahrungen sammelen an dass se och fair Konditiounen fannen an domadder hir Chancen op eng gutt Aarbecht kënnen erhéien.

Duerfir elo meng Froen un de Minister: Ass et net un der Zäit, dass mer eis och ëm déi jonk Beschäftegt këmmen? Wäer et net ubruecht, e bessere Schutz anzeféieren oder vläicht souguer e Verbuert fir Betriber, dass se Stagiären net als Ersatz fir hir regulär Aarbechtskräfte kënnen asetzen? Wäer et net och ubruecht, vläicht e legale Kader eben ze schafen? Et ass jo och am Koalitionsaccord schonn doriwwer diskutéiert ginn, also et huet Néierschlag am Koalitionsaccord fonnt.

Iwwregens huet och d'Europäesch Kommission virun dräi Joer eng Recommandatioun, fir esou e Cadre de qualité auszeschaffen, weiderginn. Duerfir och hei meng Fro: Wäer et vläicht interessant, sech hei un deene Leitinnen ze orientéieren? A virun allem: Wéi kënnen mer eben derfir suergen, dass mer déi jonk Stagiäre besser encadréieren an dass se eben net zu bëllegen Aarbechtskräfte kënnen ausgenutzt ginn?

Wann ech och virunner gesot hunn, mir missten eis ëm si këmmen, dat heescht net, dass mer eis bis elo net ëm se gekëmmert hunn. Mä ech mengen domadder, dass mer eis nach besser ëm si solle këmmen.

Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci och der Madamm Bofferding, mat der Bitt, e Bléck op d'Auer ze werfen. Merci. Den Här Aarbechtsminister huet d'Wuert.

► **M. Nicolas Schmit**, *Ministre du Travail, de l'Emploi et de l'Économie sociale et solidaire*.- Voilà, Merci. Ech mengen, déi Fro, déi d'Madamm Bofferding opgeworf huet, ass eng ganz wichteg Fro, well iwwerall gesi mer dat, wat een nennt d'Generatioun Praktika vu jonke Leit, déi vun engem Stage an deen anere ginn, net rémunéréiert, schlecht rémunéréiert, mat all deene Promessen, déi ni agehale ginn. An et ass scho wichteg, dass mer do effektiv deenen Abusen en Enn maachen.

Op där anerer Säit, wéi Der richteg gesot hutt, ass de Stage en ëmmer méi wichtegt Instrument, fir d'Transitioun tëschent Schoul an Emploi ze facilitéieren, well dat ass dee komplizéiertste Moment: aus der Schoul eraus an en Emploi. Well ganz oft hu jonk Leit net onbedéngt déi Erfahrung a se gi geblockt eben, well se déi Erfahrung net hunn. An de Stage ass oft de Moyen, fir déi Erfahrung ze sammelen.

Par ailleurs hu mer och d'Situatioun ëmmer méi, an ech begreifen dat och, dass vill Schoulen eigentlech Stagen als en Deel vum normale Kursus virgesinn, fir eben herno och dee Passage Schoul an Emploi ze facilitéieren.

Mä mir hu momentan an onser Legislatioun eigentlech keng prezis Dispositioun iwwert de Stage. Mir wëssen net genau, wat d'Rechter si vum Stagiaire, wat d'Obligatiounen si vum Employeur, deen e Stagiaire astellt. An duerfir begreifen ech och, dass déi dote Fro gestallt gëtt.

Mir haten awer mat de Sozialpartner ugefaangen, am Joer 2015 iwwert deen doten Aspekt ze diskutéieren, well mer jo alleguer wëssen, dass d'Formatioun, d'Qualifikatioun, mä awer och den Apprentissage, an net den Apprentissage just fir déi, déi en Handwierk léieren, mä vill méi breet fir jiddwereen, deen an d'Beruffswelt erakënn, dass mer dat musse förderen. An do ass de Stage e gutt Instrument.

Duerfir géif ech soen, no deenen éischten Échangen, déi mer am Februar an am Mäerz 2015 haten, wäerte mer d'nächst Joer déi Diskussiounen mat de Sozialpartner erëm ophuelen.

Zwou Saache si wichteg: Éischtens, déi Abusen, déi Der ugeschwat hutt, déi mussen évitéiert ginn. Zweetens dierfe mer awer och net esou Barrière schafen, dass eigentlech all Employeur seet: „Ma mech interesséiert dat net méi onbedéngt, e Stagiaire ze huelen.“ Do musse mer dee richtegen Équilibre fannen.

Deen Équilibre kann ee fannen, andeem ee kloermécht, éischstens, dass e Stage net eng régulière Aarbecht ass. Et kann net sinn, dass e Stagiaire schafft, wéi wann en eigentlech e Member vum Staff wier. E Stage huet eng pädagogesch Apprentissagefunctioun an déi muss och ënnerstëtzt ginn. Duerfir ass et och wichteg, dass all Stagiaire eng Convention de stage muss maachen, all Employeur mat engem Stagiaire, wou kloer festgeluecht gëtt, wat d'Rechter sinn, wat d'Obligatiounen sinn vun deem engen a vun deem aneren.

Deen zweete Punkt ass d'Zäit. Et kann net e Stage vun zwéi Joer ginn oder vun engem Joer. Bon, ganz exceptionnel, ech hu mer notament déi franséisch Legislatioun ugekuckt, do ass de Stage limitéiert op sechs Méint, a ganz exceptionnelle Situatiounen, well Schoulen dat esou verlaangen, bis ee Joer. Mä da muss déi Exceptionen och kloer fixéiert ginn.

Dat anert ass, et dierf een och net ee Stagiaire nom aneren eranhuelen, well dann ass deen Abus ganz oft esou: Ech loosse déi Aarbecht do vun engem Stagiaire maachen, an da kënnt deen nächste Stagiaire, dee mécht weider, an da kënnt nach en drëtten hannendrun, dee firt weider. Dat geet och net. De Stage huet eben eng prezis Functioun.

An, en huet eng Functioun, dat wëll ech awer soen, natierlech fir déi Jonk, wéi ech gesot hunn, fir se méi no an den Aarbechtsmaart, an en Emploi ze bréngen. Mä en huet awer och eng Functioun fir d'Entrepreneuren! D'Entrepreneuren hunn en Intérêt, fir Stagiären ze huelen, well ganz oft bei de Stagiäre wäerte se déi Leit fannen, déi herno hir gutt Collaborateuren ginn. Dat ass deen éischte Punkt.

Deen zweete Punkt ass, mir schwätze ganz vill vun „social responsibility“, responsabilité sociale vun den Entrepreneuren. Eh bien, Leit, jonke Leit ze hëllefen, an den Emploi ze kommen, gehéiert menger Meinung no absolutt zu der „social responsibility“ vun den Entrepreneuren.

A mäi leschte Punkt ass d'Période d'essai. Wann een e Stage gemaach huet an et gëtt een embauchéiert, da muss de Stage och schonn ugerechent ginn als Période d'essai.

Dat do sinn Elementer, déi komplizéiertsten hunn ech net genannt, an dat sinn d'Suen, wéi ëmmer. Ech menge schonn, dass ee muss do eppes virgesinn ab engem gewëssen Niveau vu Stage. Wéi mer dat elo nennen, Indemnité, Gratification, d'Fransouse schwätze vu Gratification, do ass eben deen Équilibre ze fannen, fir net et onméiglech ze maachen, dass jonk Leit e Stage fannen, mä awer och kloer unzëerkennen, dass deen, deen e Stage mécht, der Entreprise eppes ka bréngen. Well déi Leit, déi komme jo vun enger Schoul, déi hunn e Wëssen an déi si jo och bereet, mat der Entreprise dat Wëssen ze deelen, andeem se natierlech och d'Erfahrung aus der Entreprise kréien.

An duerfir wäerte mer op dee Wee goen, mat de Sozialpartner zesummen e Kader ze schafen, wou mer och Elementer vun där Recommandatioun, déi d'Kommissioun virun zwéi Joer gemaach huet, oder virun dräi Joer, viru véier Joer gemaach huet, doranner fléisse loosse.

Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci och dem Här Minister. Déiselwecht Remarque wéi virun.

(*Hilarité*)

Domat si mer um Enn vun eiser Froestonn ukomm a mir géifen zum nächste Punkt vun eisem Ordre du jour iwwergoen.

7. Désignation de deux membres du comité d'évaluation institué par la loi du 23 juillet 2016 portant mise en place d'un statut spécifique pour certaines données à caractère personnel traitées par le Service de renseignement de l'État

Et geet ëm d'Designatioun vun zwéi Membere fir den Evaluatiounscomité vum Geheimdéngscht. Do sinn zwéi Deputéiertkollegen ze nennen. Wéi den Artikel vun eisem Chambersreglement 153.(2) et virgesäit, ginn déi zwéi Membere vun der Chamber op Propos vun der Presidentekonferenz designéiert.

D'Presidentekonferenz proposéiert folgend zwéi Kandidaten: den Här Gusty Graas an den Här Serge Wilmes. Wann elo net méi wéi zwou Kandidaturen um Dësch leien an net nach eng zousätzlech Kandidatur abruucht gëtt, kënnen mer den Artikel 4.(5) applizéieren an doriwwer direkt per Handophiewen ofstëmmen.

Duerfir froen ech d'Chamber: Si keng weider Kandidaturen do?

(*Négation*)

Da ginn ech dovun aus, dass den Artikel 4.(5) spillt.

Vote à main levée

An ech géif lech d'Fro stellen, ob Der mat deenen zwéi Kollegen, dem Här Serge Wilmes an dem Här Gusty Graas, d'accord sidd. An ech géif lech dann ëm en Zeeche bidden.

Géigeprouf!

(*Assentiment*)

Unanime. Dat ass eng ganz grouss Responsabilitéit, déi Der op Äre Schëlleren drot!

Voilà, dat gesot, géif ech da confirméieren, dass déi vun eis designéiert Membere fir dee Comité d'évaluation den Här Gusty Graas an den Här Serge Wilmes sinn.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Voilà. Da géife mer zum nächste Punkt vum Ordre du jour iwwergoen. Do handelt et sech ëm de Projet de loi 6968 iwwert d'Konkurrenzrecht. D'Riedezäit ass nom Basismodell festgeluecht. An d'Wuert huet elo direkt den honorablen Här Alex Bodry, deen de Rapport fir den honorablen Här Claude Haagen iwwerhëlt, de Rapporteur, deen awer en bonne et due forme entschëllegt ass weinst engem Stierfall.

8. 6968 - Projet de loi relatif à certaines règles régissant les actions en dommages et intérêts pour les violations du droit de la concurrence et modifiant la loi modifiée du 23 octobre 2011 relative à la concurrence

Rapport de la Commission de l'Économie

► **M. Alex Bodry** (*LSAP*), *en remplacement de M. Claude Haagen (LSAP), rapporteur*.-Jo, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, et kënnt mir dann zou, fir am Numm vum Rapporteur Claude Haagen säi schrëffleche Rapport hei virun der Chamber ze presentéieren.

De Projet de loi 6968 gesäit d'Modifikatioun vum modifizéierte Gesetz vum 23. Oktober 2011 iwwert d'Schuedenersatzkloe fir d'Verletzung vum Konkurrenzrecht vir. De Projet de loi ass virun aacht Méint, den 18. Mäerz 2016, vum Wirtschaftsminister, dem Etienne Schneider, an der Chamber déposéiert ginn. Eng ganz Rëtsch vun Avis si gemaach ginn. Den éischten Avis ass komm de 27. Abrëll 2016 vun der Union luxembourgeoise des consommateurs. D'Chambre de Commerce huet hiren Avis den 23. Mee agereecht an den Avis complémentaire den 20. Juli 2016.

Dem Statsrot säin Avis ass zwéi Deeg drop komm, de 25. Mee, an den Avis complémentaire den 12. Oktober 2016. De Conseil de la concurrence huet den éischten Avis de 6. Juni eraginn an den Avis complémentaire de 6. September. D'Association luxembourgeoise pour l'étude du droit de la concurrence huet en Avis eraginn, an dat de 25. Juli 2016. D'Ékonomieskommissioun vun der Chamber huet eng Rei vun Amendementen ugeholl, dës de 5. Juli 2016.

Komme mer elo zum Fong vun dësem Projet de loi! An dësem Ament ass d'Reparatioun vun engem Schued, duerch eng anticoncurrentiel Praxis ervirgeruff, duerch den Droit commun vun der Responsabilité civile méiglech. Dës Prozedur ass awer an der Praxis rar, opgrond vun de komplexen nationale Prozeduren an duerch d'Schwieregkeet vun den Demanduren, fir hire Schued ze beweisen.

An engem Livre blanc vun der Kommission vum 2008 huet déi Europäesch Kommission de Montant vun de Schied an hiren Intérëten, déi d'Affer vun den anticoncurrentielle Praktiken entzu kritt hunn, op e puer Milliarden Euro beziffert.

Den Objet vun der europäescher Direktiv vum 2014, déi bis de 27. Dezember 2016 soll an d'Nationalrecht transposéiert ginn, besteet doranner, en Ensemble vu gemeinsame Regele fir d'Memberstate fir d'Aktiounen an d'Responsabilitéiten, déi op enger anticoncurrentieller Praxis baséieren, ze schafen. Heimat sollen dës Aktiounen méi einfach gemaach ginn. An en plus sollen d'Affer vu solche Praktiken incitéiert ginn, hir Reparatiounsrechter och geltend ze maachen.

D'Verbesserung vun den Entschiedungskonditiounen vun de Victimmen huet och als indirekt Zil, fir déi positiv Auswirkungen op de Respekt vun de Konkurrenzregele vun de Wirtschaftsakteuren ze stäerken. Dës soll doerch erreecht ginn, dass d'Effektivitéit an d'Effikassitéit vun der Regulatioun vum Marché duerch privat Aktiounen gestärkt ginn.

Weider huet d'Gesetz als Objet, fir d'Ausféierung vun esou Aktiounen méi einfach ze maachen, dës duerch d'Adaptéiere vu verschiddenen Elementer vun der dozougehéiereger Prozedur an duerch d'Fixéiere vu Regelen, déi d'Mise en œuvre vun effentlechen a private Moossnamen am Domän vum Konkurrenzrecht koordinéieren.

De Règlement, den europäesche Règlement N°1 vum 2003 vertraut der Europäescher Kommission an den nationalen Autoritéiten vun der Konkurrenz d'Kompetenz un, fir d'Artikelen 101 an 102 vum Traité ze applizéieren. D'Applikatioun vun de Konkurrenzregele vun der Europäescher Unioun duerch d'Europäesch Kommission a vun den nationale Konkurrenzautoritéiten soll „Mise en œuvre du droit de la concurrence de l'Union européenne par la sphère publique“ genannt ginn.

Allerdéngs stellt de private Beräich den aneren Aspekt vun der Mise en œuvre vum Konkurrenzrecht duer, notament duerch d'Schuedenersatzkloe. Duerch déi virgesinnene Interdiktiounen an den Artikelen 101 an 102 vum Traité huet all Persoun d'Recht, eng Entschiedung ze froen, dës awer just, wann e kausalen Zusammenhang tëschent där Schiedung an enger Violatioun vun den europäesche Konkurrenzregele besteet. Déi benodelegt Säite mussen net nëmmen d'Reparatioun vun de Verloschter, mä och de Gewinn, dee se net maache konnten, souwéi d'Zëse froe kënnen.

Bis elo bestoung en Haaptproblem vum Ausübe vun dem Indemnisationsrecht am Accès zu de Beweiser. Fir recht ze kréien, muss een dat och kënnen beweisen, dass een e Schued huet an dass e kausalen Effekt besteet tëschent sengem Schued an dem Handele vun engem Drëtten.

Schuedenersatzkloe hu bis elo d'Examinatioun vun enger grousser Zuel vu fakteschen Donnéeën vorausgesat. Den Haaptproblem vun der Verständegung besteet doranner, dass pertinent Beweiser nëmme schwéier accessibel sinn, well se vun där Partei, déi den Origin vum Fehlverhalten duerstellt, zréckgehalde ginn.

Anerersäits besteet de Risiko, dass Informatiounen zu enger Demande de clémence bekannt gemaach kënnen ginn. Dës kreéiert eng Ongewësshéit opsäite vun den Entrepreneuren a kann hir Décisioun, fir mat den Autoritéiten am Kader vun Zeieschutzprogrammer ze kooperéieren, beaflossen. Esou Zeieschutzprogrammer ginn am Kader vu groussen Affäre vun Entente-illiciteen tatsächlech opgestallt.

An Ofwiesenheet vun all juristesche zwéngender Initiativ op EU-Niveau kann d'Effikassitéit vun den Zeieschutzprogrammer, déi eng dreiwend Kraaft vun der Mise en œuvre vun de Konkurrenzregelen duerch den effentlechen Beräich sinn, a Gefor sinn, dës duerch d'Verbredung vu verschiddenen Dokumenter, wéi am Kader zum Beispill vu Schuedenersatzkloe, virun nationale Gerichter.

Dës Projet de loi gesäit also vir, d'Interaktioun tëschent der Mise en œuvre vun de Konkurrenzregelen duerch den effentlechen Beräich an hir Mise en œuvre vun dem private Beräich ze optimiséieren. Dat wichtegst Uleies ass, fir eng kohärent Politik vun der Mise en œuvre vum Konkurrenzrecht duerch d'Effentlechkeet weider ze maachen, dës am Sënn, fir den Affer vu Violatiounen vum Konkurrenzrecht hir Reparatiounen méiglech ze maache respektiv méi einfach ze maachen.

Obwuel d'Recht op vollstänneg Entschiedung fest am Lëtzeburger Droit vun der Responsabilité civile verankert ass, ass et méiglech, dass et schwéier ka sinn, dës Recht an der Praxis ze exercéieren, wat den Domän vun de Violatiounen vum Konkurrenzrecht ugeet.

Déi aner Suerg vum Gesetzesprojet besteet doranner, dass d'Affer vun der Violatioun vun de Konkurrenzregelen Zougang zu effikasse Mechanismen hunn, déi hinnen et erlaben, eng komplett Entschiedung vun hire Verloschter ze kréien. Fir den Entrepreneuren, déi am Bannemaart aktiv sinn, ze erlaben, vu gerechte Konkurrenzkonditiounen ze profitéieren, a fir deene geschiedegte Parteien ze erlaben, déi Rechter ze exercéieren, déi hinnen de Bannemaart bitt, wëllt den europäesche Legislatuer d'Rechtssecherheet stäerken. D'Differenzen tëschent de

Memberlänner, wat déi national Regelunge vun de Schuedenersatzkloen uginn, solle verklengert ginn.

De Rapprochement vun den nationale Regele, wéi et d'Direktiv 2014/104/UE virgesäit, limitéiert sech net eleng also op d'Violatioune vun europäesche Konkurrenzregelen, mä couvréiert och d'Violatioun vun nationale Konkurrenzregelen. Dëse Gesetzesprojet verbessert also d'Konditiounen, andeem et méiglech ass, fir eng Reparatioun vum Schued, dee verursaacht ginn ass duerch d'Violatioun vun europäeschen an nationale Konkurrenzregelen, ze erhalen.

Wann dat europäescht an nationaalt Recht parallel ugewannt gëtt, regelt de Règlement N°1 vun 2003 vun der EU de Rapport vun den Artikelen 101 an 102 vum Traité an den nationale Konkurrenzrechter.

Am Beräich vun der Konkurrenz sinn déi pertinent Preuen, déi en Demandeur brauch, fir seng Demande gutt ze begrënnen, an der Regel vum Défendeur oder vun Drëtten zréckgehalen. Dës Situatioun gëtt och als „Asymétrie de l'information“ beschriwwen. Déi Schwiegerkeet, déi d'Demandeuren erlieden, fir all Elementer fir d'Preuen ze kréien, ass eng vun den zentrale Barrière vu Schuedenersatzkloe respektiv a Konkurrenzaffären.

Wann hien den Destinataire vun enger Unuerdung fir den Noweis vu Beweiser vun engem Riichter ass, fällt d'Beweislaascht op den Défendeur. Dëse muss och Accès op Beweiselementer vun den Demandeurs oder Drëtten hunn. Also béid Parteie mussen jeeeweils kënnen Accès hunn zu Informatiounen, déi déi aner Säit eigentlech huet an net fräiwëlleg erausgëtt. Déi béid Parteie vun der Prozedur hunn also d'Méiglechkeet, fir de Riichter ze froen, dass dësen d'Verbredung vu gewëssenen noutwendegen Informatiounen verlaangt.

Änlech wéi bei der Approche vun der Direktiv 2004/48/CE, bezunn op de Respekt vun de Rechter vum geeschtegen Eigentum, ass d'Zil, fir ze garantéieren, dass all Prozessparteien en effektiven, minimalen Accès op Beweiselementer hunn.

Am Hibleck op d'Demandeure wäerten d'Beweiselementer dozou déngen, d'Stéckhaltekeet vun hirer Demande fir Schuedenersatz ze begrënnen. Wat d'Défendeuren ugeet, esou sollen dës en zoutreffende Moyer zur Défense erméiglechen kréien. Fir dës minimalistesche Charakter ze garantéieren, kann nëmmen ee Riichter d'Verbredung vu Beweiselementer, déi vun der Partie adverse oder vun Drëtten zréckgehalen ginn, ordonnéieren. D'Nécessitéit, den Empfang an d'Proportionalitéit vun dëser Verbredung ënnerleien engem strikte Contrôle vum Geriicht.

Fir ze verhënneren, dass d'Verbredung vu Beweiselementer der Mise en œuvre vu Konkurrenzregele vum effentleche Beräich schuet, si Limite virgesinn. Dës Limite protegéieren de confidentielle Charakter vun de Beweiser, déi vum Dossier vun enger Konkurrenzautoritéit kommen. Hei handelt et sech konkret ëm Deklaratiounen, déi vun Entreprisén gemaach ginn, besonnesch wat eng Demande op d'Uwendung vun enger Krounzeieregelung an d'„propositions de transaction“ ugeet. D'Verbreede vun esou Dokumenter kann esou ni am Kader vun enger Schuedenersatzklo ordonnéiert ginn, also och net vum Riichter.

Dergéint kënnen awer aner Kategorië vun Dokumenter, déi vun de Konkurrenzautoritéiten zréckgehalen ginn, verbreet ginn, mä nëmmen, wann d'Konkurrenzautoritéit hir Procédure à huis clos gemaach huet, an dëst sous peine d'irrecevabilité. Et handelt sech hei ëm Kategorië vun Informatiounen, déi keng Restriktiounen, wat hir Verbredung ugeet, kennen. Dës kënnen nëmmen als Beweismëttel an enger Schuedenersatzklo vun där Persoun oder hirem Successeur benotzt ginn, déi Accès zum Dossier kritt huet.

Fir den Affere vu Violatioune vu Konkurrenz eng rasonabel Méiglechkeet fir eng Schuedenersatzklo an en héijen Niveau vu Rechtssécherheet fir all betraffe Parteien ze garantéieren, sinn déi applikabel Verjährungsfristen déi vum Droit commun, an dëst ass an der Applikatioun vun den Equivalenz- an Effikasitéitsprinzipien ze betruuechen.

Dëse Gesetzesprojet stellt déi néideg Mëttel zur Verfügung, déi et de betraffene Parteien erlaben, hire Rechtssträit op konsensuell Aart a Weis ze klären, dëst ouni dass dës Fäegkeet en Afloss op hir Rechter wäert hunn, e Gerichtsverfahren am Fall vun engem Échec anzeféieren.

Schlussendlech muss nach gesot ginn, dass dëse Gesetzesprojet keng Auswierkungen op de Statsbudget wäert hunn.

All weider technesch Detailer fannt Der am schréffleche Rapport vum Här Claude Haagen. Dat gesot, géif ech dann och den Accord vun der LSAP-Fraktioun zu dësem Text abréngen.

Merci.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci dem Här Rapporteur. An d'Wuert huet elo den Här Léon Gloden.

Discussion générale

► **M. Léon Gloden (CSV).** - Merci, Här President. Fir d'Éischt wëllt ech dem Rapporteur, dem Claude Haagen, Merci soe fir säi schréffleche Rapport, an dem Rapporteur ff., dem Kolleg Alex Bodry, fir säi mëndleche Rapport. Et ass eng interessant Matière, eng komplex, technesch Matière. Et wier vill ze soen, mä mat fënnf Minutten ass dat elo hei am Plenum mer net méiglech.

Ech wëllt drop hiweisen an och aktéiere loosse, datt, wéi 2008 d'Kommissioun de Livre blanc erausginn huet, ech mat engem Confrère fir Lëtzebuerg d'Etüd hei iwwert d'Juridiction luxembourgeoise gemaach hunn, wéi ee kéint d'Konkurrenzrecht méi effektiv am Kader vu Kloe vun Dommages-intérêts ëmsetzen.

De Rapporteur, beziungsweis säi Stellvertreeder, ass hei op déi verschidden technesch Detailer agaangen. De Meritt vun dësem Gesetz, wou mer d'europäesch Direktiv zum Deel ëmsetzen, ass, datt et homogen Regeln an all EU-Juridiction ginn. Dat heescht, souwuel de Consommateur wéi d'Entreprise weess, op wat se sech aloossen a wat fir eng Regeln ze befollegen sinn. Ech ënnersträichen och, datt mir eng Optioun vun der Direktiv net ëmgesat hunn. Dat heescht, déi Optioun, fir kollektiv am Droit de la concurrence kënnen ze kloen, also d'kollektiv Kloen, hu mer net ëmgesat.

D'Mediation ass och virgesinn. D'Mediation ass och e wichtige Facteur. Net nëmmen am Kader vun der normaler Procédure civile, mä besonnesch an esou engem Domän wéi dem Konkurrenzrecht kann d'Mediation eng reell Plus-value si fir béid Parteien. Vergiesse mer net, datt mer awer hei oft an engem sensibele Beräich sinn, well d'Entreprises dann no deenen neie Prozeduren eng Rei Donnéeën musse fräiginn!

Ech profitéieren awer vun deene puer Minuten, déi mer nach bleiwen, fir op eng Problematik hinzewiesen. D'Association luxembourgeoise pour l'étude du droit de la concurrence huet se ugeschnidden an engem vun hire Rapporten, an de Conseil de la concurrence huet den 31. Oktober e Rapport vun engem Groupe de travail publizéiert, ob ee soll hei zu Lëtzebuerg e Contrôle a priori vun de Concentratiounen aféieren oder net.

Här President, Lëtzebuerg ass dat eenzeg Land, wat esou e Contrôle a priori net kennt. All déi aner EU-Juridictionen hunn een. Esou e Contrôle a priori kléngt prima facie gutt, well e géif eng juristesche Sécherheet bréngen. Et muss een, éier datt esou eng Operatioun zustane kënnt, de Conseil de la concurrence saiséieren, an dee seet dann entweder jo oder neen.

Elo ass natierlech hei zu Lëtzebuerg, mir sinn e klenge Marché. Wann een elo all kleng Fusioun, Concentration muss notifiéieren, da maache mer am Fong dat, wat mer net sollt maachen, näamlech da maache mer en Alourdissement vun der Procédure administrative.

An deem Rapport seet de Groupe de travail, et sollt ee fir d'Éischt op e Wee vun enger Notification volontaire goen an dann duerno an enger zweeter Phas op eng Notification obligatoire. Ech mengen, et misst een eng Richtung aschloen, wann een dat wëllt, well wann een et volontaire mécht, weess een, datt sech net dorunner gehale gëtt.

De Marché hei zu Lëtzebuerg ass awer kleng. Wann een dat wëllt, stellt sech d'Fro: Wat fir eng Kritären hëlt een a Considératioun? Ass et de Chiffre d'affaires oder d'Part de marché? Dee Groupe de travail schléit de Chiffre d'affaires vir.

Wat fir een Test hëlt een, zemoos an engem Marché wéi Lëtzebuerg, well do ee ganz schnell zum Beispill kann och eng grouss Part vum Marché occupéieren? Hei schléit de Groupe de travail de sougenannten Test vun „significant impediment to effective competition“ vir. Wann een dee Contrôle a priori wëllt, muss ee sech och bewusst sinn, datt de Conseil de la concurrence muss massiv - an ech betone massiv! - opgestockt ginn, well do dann Honnerte vun Dossieren erakommen.

Et ass eng Debatt, Här President, déi ee soll féieren. Et ass eng Debatt, déi ee soll an aller

Serenitéit féieren. Et muss ee wierklech hei ganz genau Pro a Kontra ofweien, éier mer esou e Contrôle a priori hei zu Lëtzebuerg géifen aféieren.

Dëst gesot, ginn ech den Accord vun der CSV zu dësem Projet de loi.

► **Plusieurs voix.** - Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci dem Här Gloden. An nächste Riedner ass den Här André Bauler.

► **M. André Bauler (DP).** - Merci, Här President. Den Alex Bodry hat elo just scho gesot, ech hat mer dat awer och hei preparéiert, am Wäissbuch vun 2008 iwwert d'Schuedenersatzaktiounen huet d'Europäesch Kommissioun d'Schied, déi d'Affere vun anticoncurrentielle Praktiken erliden, op e puer Milliarden Euro geschätzt. Ech hunn zwar effektiv laang nogsicht. Ech hunn de geneeë Montant net fonnt. Mä wéi gesot, et ass eng héich Zomm.

Zu dëse Praktike gehéiere virun allem déi illicite Ententen, also d'Accorden tëschent Entreprises, Décisiounen tëschent Associatiounen vun Entreprises an déi concertéiert Praktiken, also virun allem déi präislech Ofsproochen. Vergiesse mer awer net och d'Mëssbräich, déi aus enger marktbeherrschender Positioun kommen, déi sougenannt Abus de position dominante!

D'Kommissioun huet an engem Communiqué am Summer 2009 Folgendes geschriwwen: «Toute personne ou entreprise lésée par des pratiques anticoncurrentielles telles que celles décrites ci-dessus peut porter l'affaire devant les tribunaux des États membres pour obtenir des dommages et intérêts. (...) dans les affaires portées devant les juridictions nationales, une décision de la Commission constitue une preuve contraignante de l'existence et du caractère illicite des pratiques en cause. Même si la Commission a infligé des amendes aux entreprises concernées, des dommages et intérêts peuvent être accordés sans que le montant en soit réduit au titre de l'amende infligée par la Commission.»

Dat si kloer Wierder vun der Kommissioun an eng Warnung un all déi Betriber, déi mengen, si këimen ongeschuer duerch d'Liewen a si bräichte sech net un d'Regele vum fräie Markt, vum fräie Bannemaart ze halen, andeems se aner Betriber, dacks méi kleng Betriber, duerch illegal Praktike versichen an d'Knéien ze zwéngen.

Här President, d'Wirtschaftswelt ass zu engem groussen Deel geprägt vu Muechtspiller, déi sech op d'Käschte vun der fräier Konkurrenz an domat op d'Käschte vun de Konsumente maachen.

«Le monde industriel est celui d'une pluralité irréductible de préférences et de pouvoirs», schreift de Professer Alexis Jacquemin a sengem Buch «Sélection et pouvoir dans la nouvelle économie industrielle», dat 1985 erauskoum. «Une saisie de cette réalité, dans sa diversité et sa mouvance, est un objectif important à la fois pour le scientifique et le politique.» Jo, grad d'Politik dierf d'Aen net zoumaache virun dëse Muechtspiller a Konzentratiounsbestriewungen, duerch déi vill Schued kann ugeriicht ginn. Duerfir brauch et deen néidegen Dispositif juridique.

Mat dësem Gesetzesprojet sollen deemno d'Rechter vun all deene gestärkt ginn, Konsumenten a Betriber, déi duerch Aktiounen, déi manifestement géint d'Konkurrenzrecht verstoussen, geschiedegt goufen. Doriwwer eraus sollen d'Konsumenten an d'Betriber, déi duerch Karteller e Schued erliden hunn, dëse Schued méi séier a virun allem méi einfach viru Geriicht akloe kënnen an ersat kréien.

Eise Konkurrenzrot huet jo a sengem Avis preziséiert, dass nëmmen weening Affere vu Praktiken, déi anticoncurrentiel sinn, hire Schued reparéiert kréien. Dat huet virun allem domat ze dinn, dass am europäesche Bannemaart déi administrativ Sanktiounen par rapport zu den zivilen Sanktiounen bevirzucht ginn. Dat huet och domat ze dinn, dass bis ewell den Zougang op Dokumenter an d'Elementer, déi noutwendeg sinn, fir de Schued ze beweisen, sech als schwierereg erweisen huet.

Dëse Gesetzesprojet huet als Zil, den Zougang zur Justiz ze vereinfachen an derfir ze suergen, dass eben d'Affere eng zefriddestellend Entscheedung fir de Schued, deen hinnen zum Beispill duerch e Präiskartell zougefüügt gouf, kréien. Well d'Konditiounen, fir d'Affere ze entschuedegen, iwwert dëse Wee verbessert ginn, hëlleft dat natierlech och, de Respekt vun de Konkurrenzregelen ze verstärken.

Här President, mir brauchen e gutt funktionéierende Markt, wou déi bestrooft kënnen ginn, déi sech net un d'Spillregelen halen an aneren domadder Schued zoufugen. De Bannemaart soll jo och a grad e fräie Markt sinn. All Verdréiung vun der Konkurrenz soll ënnerbonnen a gegebenenfalls sanktionéiert ginn.

Dëst gesot, wëll ech nach un en Zitat vum Mark Twain erënneren, deen eemol gemengt huet: „Eng gutt Ried huet en Ufank an en Enn. A béid sollten zimlech no beienee leien.“ Ech hoffen, dass ech deem Wonsch gerecht gi sinn. An ech schléissen duerfir direkt, ouni awer ze vergiessen, deem zurzäit dach vill geplote Rapporteur fir säin exhaustive Bericht ze félicitéieren an den Accord vu menger Fraktioun ze ginn.

Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci och dem Här Bauler. An nächste Riedner ass den Här Gérard Anzia.

► **M. Gérard Anzia (déi gréng).** - Merci, Här President. Bei mir wäerten dann den Ufank an d'Enn vun der Ried ganz kuerz beienee sinn.

(Hilarité)

Ech ginn den Accord vun der grénger Fraktioun zu dësem Projet de loi a géif natierlech och dem Rapporteur Merci soe fir säin ausféierleche Bericht.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci dem Här Anzia. An nächste Riedner... Wou ass en? Ech hat den Här Roy Reding hei stoen.

► **Une voix.** - Deen ass net hei.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Majo dann!

(Interruptions)

► **Une autre voix.** - Nächsten!

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Dann ass et deen Nächsten. An dat ass keen anere wéi den Här Wirtschaftsminister.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Etienne Schneider, Ministre de l'Économie.** - Merci villmools, Här President. Ech wäert dann och ganz kuerz sinn an dem Rapporteur an och der Kommissioun villmools Merci soe fir déi Aarbecht, déi se gemaach hu fir deen exzellente Rapport.

Ech wëll vläicht just op ee Punkt agoen, deen den Här Gloden nach ugeschwat huet, näamlech dee vum Contrôle a priori vu Concentratiounen zu Lëtzebuerg. Ech mengen, hien huet eng Analys gemaach, déi richtig ass, näamlech déi, dass, wa mer vu Simplification administrative schwätzen, mer och net kënnen dat soen an op där anerer Säit ëmmer erëm nei Regeln an nei Konditiounen aféieren.

Duerfir sinn ech och skeptesch, fir dat ze maachen, speziell och, wann ech mer ukucken, wat dat effektiv vun zousätzlechem Personal géif bedeuten, vu Personalkäschte géif bedeuten, a virun allem am Kontext dovunner, dass mer eigentlech jo bis elo nach keng Problemer mat deem dote Sujet haten. Duerfir sinn ech och éischter skeptesch, fir dat sollen anzeféieren.

Pour le reste, wéi gesot, mengen ech, ass dat heiten e wichtige Projet. An ech soen alle Fraktiounen Merci fir hir Zoustëmmung dozou.

Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo, Président.** - Merci. Da si mer elo prett, fir iwwert de Projet ofzestëmmen.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 6968 et dispense du second vote constitutionnel

Et ass de Projet de loi 6968. An ech géif d'Ofstëmmung da lancéieren. Fir d'Éischt déi perséinlech Stëmmen. D'Procuratiounen. An d'Ofstëmmung ass...

(Interruption par Mme Martine Mergen)

Ech ginn lech eng Chance, Madamm Mergen. ...ass elo eriwwer.

De Projet de loi 6968 ass mat 57 Stëmmen, 0 Neen an Abstentionen domat eestëmmeg ugeholl.

Résultat définitif après redressement: le projet de loi 6968 est adopté à l'unanimité des 58 votants.

Ont voté oui: Mmes Diane Adehm (par M. Marcel Oberweis), Sylvie Andrich-Duval, Nancy Arendt, MM. Emile Eicher, Félix Eischen, Léon Gloden, Jean-Marie Halsdorf, Mmes Martine Hansen, Françoise Hetto-Gaasch, MM. Aly Kaes, Marc Lies (par Mme Nancy Arendt), Mme Martine Mergen, M. Paul-Henri Meyers, Mme Octavie Modert, MM. Laurent Mosar, Marcel Oberweis, Gilles Roth, Marco Schank (par Mme Martine Hansen), Marc Spautz, Serge Wilmes, Claude Wiseler et Michel Wolter;

MM. Marc Angel (par M. Roger Negri), Frank Arndt, Alex Bodry (par Mme Claudia Dall'Agnol), Mmes Taina Boffering, Tess Burton, M. Yves Cruchten, Mme Claudia Dall'Agnol, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen (par M. Yves Cruchten), Mme Cécile Hemmen et M. Roger Negri;

MM. André Bauler, Gilles Baum, Mme Simone Beissel, M. Eugène Berger, Mme Anne Brasseur (par M. Gusty Graas), M. Lex Delles, Mme Joëlle

Elvinger, MM. Gusty Graas, Max Hahn, Alexander Krieps, Claude Lamberty, Edy Mertens et Mme Lydie Polfer (par M. Eugène Berger);

MM. Claude Adam, Gérard Anzia, Henri Kox (par Mme Viviane Loschetter), Mmes Josée Lorsché, Viviane Loschetter et M. Roberto Traversini;

MM. Fernand Kartheiser et Roy Reding (par M. Fernand Kartheiser);

MM. Marc Baum et David Wagner.

Ass d'Chamber och bereet, d'Dispens vum zweete Vott ze ginn?

(Assentiment)

Merci. Dann ass dat esou décidéiert.

A mer géifen zum nächste Punkt vun eisem Ordre du jour iwwergoen. Et ass de Projet de loi 7001 iwwert d'Personal am Enseignement fondamental. An d'Wuert huet direkt de Rapporteur, den honorabelen Här Lex Delles.

9. 7001 - Projet de loi modifiant la loi modifiée du 6 février 2009 concernant le personnel de l'enseignement fondamental

Rapport de la Commission de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse

► **M. Lex Delles** (DP), *rapporteur*.- Merci villmools, Här President. Léif Kolleeginnen a Kollegen, et geet bei dësem klengen Projet de loi ëm d'Ëmsetze vun engem Accord, deen den 22. Februar vum Éducationnsminister Claude Meisch zesumme mam Syndicat national des enseignants, dem SNE, ënnerschriwwen gouf.

An dësem Accord hunn déi zwou Parteie festgehale, wéi se am Fondamental laangfristeg wëllen an d'Qualitéit vun der Schoul investéieren, fir all de Kanner déi beschtméiglech Chancen ze ginn, an der Schoul ze réusséieren an hinne soumat besser Zukunftsperspektiven ze bidden.

Nieft dem Schafe vun engem onofhängegen Observatoire national de la qualité scolaire, enger besserer Betreierung vun de Schüler mat Verhalensopfällegekten oder Léierschwieregkeeten, der neier Orientéierungsprozedur oder den neie Bilanen, war och d'Tâche vun den Enseignanten ee Punkt, op dee sech de Ministère konnt, no engem éierlechen an oppenen Dialog mam SNE, eenegen.

Esou gëtt, mindestens bis zum Enn vun dëser Legislaturperiod, net un der Tâche vun den Enseignanten direkt gefréckelt an och bleift de System vun den Altersdéchargen deen nämlechen.

Mä, Här President, wat sech allerdéngs mat dësem Projet de loi ännert, ass d'Unzuel u Stonnen, déi am Kader vun der Formation continue mussen vun den Enseignanten aus dem Fondamental gelescht ginn. Esou gesäit dëse Projet de loi vir, déi Stonnen ze verduebelen, also vun elo aacht op dann duerno 16 Stonnen d'Joer ze erhéien. D'Schoulpersonal huet nämlech haut méi wéi jee eng grouss Verantwortung ze droen. Nieft dem reng Schouleschen hu si och e wichtege Rôle, fir d'Kanner mat ganz ënnerschiddlecher Hierkonft, Kulturen an Talenter zesummenzeféieren. Dës Heterogenitéit ass ouni Zweifel eng grouss Chance fir eis Gesellschaft, ma si bréngt op schouleschem Plang och esou munch Erausforderung mat sech, mat där ee sech muss intensiv auseeruesetzen.

Eng Formation continue soll een net als Cours d'appui fir d'Enseignanten ugesinn. Eng Formation continue soll hëllefen, aus den Erfahrungen vun aneren Enseignanten ze léieren, nei pädagogesch an didaktesch Methode kënne ze léieren oder fir allgemeng d'Schoul un d'Erkenntnisser vun haut unzepassen.

Aus deenen nämlechte Grënn ass et ze begrëssen, dass och d'Chargés de cours an Zukunft solle 16 Stonnen d'Joer an d'Formation continue goen. Si si feste Bestanddeel vun eise Schoulen an et ass domat logesch, dass och si sech sollen duerch d'Formationen weiderbilden kënnen.

Här President, zu dësem Projet de loi sinn och Avisen erakomm. Ee vun der Chambre des Fonctionnaires et Employés publics, an deem si keng Bedenke geäussert hunn. A sengem Avis vum 5. Juli huet de Statsrot sech allerdéngs dru gestouss, dass dëse Projet de loi scho sollt um Dag vu senger Publikatioun am Mémorial a Kraaft trieden. Deem gouf dunn och an der Kommissioun Rechnung gedroen, soudass d'Gesetz eréischt dräi Deeg no der Publikatioun a Kraaft triede wäert.

Här President, Léif Kolleeginnen a Kollegen, ech soen Iech Merci fir d'Nolauschteren a ginn och direkt den Accord vun der Demokratescher Partei.

► **Plusieurs voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci dem Här Rapporteur. Dann huet d'Wuert d'Madamm Martine Hansen.

Discussion générale

► **Mme Martine Hansen** (CSV).- Merci, Här President. Also mir sinn net ëmmer averstane mat all den Accorden, déi den Här Minister mat de Gewerkschaften mécht, mä mat dësem Accord si mer averstanen. Duerfir ginn ech och den Accord vun der CSV-Fraktioun zu dësem Projet de loi.

► **Une voix**.- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci der Madamm Hansen. Den Här Engel huet d'Wuert.

► **M. Georges Engel** (LSAP).- Jo, Merci, Här President, fir d'Wuert. E klengen Projet de loi, sot de Rapporteur. Dann och eng kleng Ried: Mir sinn d'accord a mir ginn heimadde den Accord vun eiser Fraktioun, der sozialistescher Fraktioun. Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci dem Här Engel. Dann huet d'Wuert den Här Adam.

► **M. Claude Adam** (*déi gréng*).- Merci, Här President, fir d'Wuert. Merci och fir de Rapport. Ech mengen, de Rapporteur war esou ausféierlech, datt en engersäits gesot huet, wat mer hei stëmmen. Dat heescht, et ass eng Verduebelung vun der Dauer vun der Formation continue fir d'Léierpersonal. An anerersäits huet en awer och gesot, wat mer net stëmmen a wat mer och net wäerte stëmmen an dëser Legislatur, dat heescht, eng aner Ännerung vun der Tâche.

An ech wollt am Fong geholl just kuerz hei d'Wuert ergräifen, well ech och en Artikel gelies hunn. Mir hunn en Accord mat enger Gewerkschaft. Mir hunn awer an der Éducation och zwou Gewerkschaften, an do war eben och eng engagéiert Léierin, déi vum Numm hier mir ganz nosteet, déi en Artikel geschriwwen huet mat der Iwwerschrëft «La goutte qui fait déborder le vase». Ech kann och novollzéien hir Argumentatioun, awer net hir Iwwerschrëft.

Wéi gesot, mir stëmmen hei eng Verduebelung vun der Formation continue a mir hunn och eng Erklärung. An ech soen nach derbäi, datt och 16 Stonnen Formation continue an eisen Aen net e Maximum ass, mä et ass e Minimum. An ech mengen och, datt ganz vill Enseignanten iwwert déi 16 Stonnen ginn.

Just eng kuerz Fro un den Här Minister: Mir hate jo an der Vergaangenheet am Règlement grand-ducal ëmmer stoen, datt een déi Formation continue an Zäit vun dräi Joer kéint maachen. Dat heescht, et kann ee se beienee maachen an et kann ee se awer verdeelen. An do kann een och een, zwee Joer Retard kréien. Ech ginn dervun aus, datt dat och mat där neier Regelung genau d'selwecht ass?

An eng zweet Fro, dat ass och, wat déi Gewerkschaftlerin hei opwerft. Et gëtt effektivt och eng ganz Rei Diskussiounen an de Schoulen, déi, ech mengen, ganz wichteg sinn a wäertvoll sinn. An et gëtt och eppes, an dat hu mer schonn, ëmmer wa mer Diskussiounen gefouert hunn, deemools ass den Här Peping, wéi en nach net Direkter vum IFEN war, och schonn an der Schoulkommissioun gewiescht an huet ëmmer gesot: D'Hospitalioun an anere Klassen, dat wier mat eng vun deene wäertvollste Weiderbildungen.

An duerfir meng Fro un den Här Minister: Gëtt et och ewell mëttlerweil eng Méiglechkeet, fir esou flott Initiative vun der Hospitalioun an anere Klassen, fir dat och ze honoréieren an unerkennen ze loossen am Kader vun der Formation continue?

A selbstverständlech bréngen ech den Accord vu menger Fraktioun zu dësem Projet de loi.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci dem Här Adam. An d'Wuert huet elo den Här Fernand Kartheiser. Här Kartheiser!

► **M. Fernand Kartheiser** (ADR).- Här President, villmools Merci. Dir Dammen an Dir Hären, ech soen och dem Här Rapporteur, dem Här Delles, villmools Merci fir déi Presentatioun. D'ADR stëmmt dëst Gesetz och mat, huet awer eng Rei Bemierkungen.

Dat Éischt ass, et steet am Gesetzestext, et wär keen Impact financier. Wat eis gewonnen huet. Well wann d'Stonnenzuel bei der Formation continue eropgeet, dann ass wahrscheinlech awer en Impact financier domadder verbonnen. En ass vläicht net ganz grouss, mä en existéiert awer.

Dat Zweet ass, datt mer awer och wëllen drop opmierksam maachen, datt et ganz wichteg ass, fir ze kucken, datt d'Qualitéit vun der Formation continue och an d'Luucht geet. Et sinn heiansdo Coursen, déi ugebuede ginn, déi déi

beträffe Leit net zefriddestellen, sief et, datt se net méi op Lëtzebuergesch ugebuede ginn, mä ganz dacks nëmmen op Franséisch oder an enger anerer Sprooch, sief et, datt einfach den Inhalt vun deene Coursen net deene Besoinen entsprécht, déi awer d'Enseignantë gären hätten. Dat sinn emol zwou Considératiounen, déi mir wëlle mathuelen.

Den Accord, dee mer hei ëmsetzen - och dat ass interessant -, weist eng nei Schwächt vun der Regierung an der Unterrechtspolitik. Et ass schonn net normal an net banal, datt d'Regierung d'Lignes directrices vun hirer Politik mat enger Gewerkschaft verhandelt. Dat ass dann anscheinend net méi elo d'Regierung selwer, déi déi festleet, net méi d'Chamber, déi se determinéiert, mä si ginn a Verhandlungen tëscht der Regierung an der Gewerkschaft da festgeluecht, d'Lignes directrices vun der Erziungspolitik bis d'Enn vun der Legislaturperiod. U sech eng remarkabel Bezeechnung vun deem, wat do geschitt!

An et weist och, wéi schwaach d'Regierung eigentlech elo ginn ass, well a ville vun hire Fuerderungen huet se sech net duerchgesat! Si wollt nei Schoulhorairen a méi Schoulzäiten; eng Fuerderung, déi net erfëllt ginn ass. Si huet sech awer beschränkt op eng Rei vun terminologeschen Ëmbenennungen. Bon, et ass vläicht e bësse méi wéi Terminologie, mä u sech ass net vill geschitt.

Regional Direktiounen ersetzen d'Inspektorat. An da gëtt et och nach eng Mediation tëscht Direkter an dem Personal, wat och u sech aussergewöhnlech ass. An da gëtt en Instituteur spécialisé en développement scolaire agefouert an dofir den Instituteur-ressources ofgeschafft. Och dat ass u sech keng revolutionär Neierung.

Ech wëllt awer hei net nëmme Kritik maachen. Ech wëll vun der Geleeënheet profitéieren, fir ze soen, datt d'ADR och hei am Wiese vun der Primärschoul eng grondleeënd aner Politik verfollegt, wéi déi vun der Regierung. Fir eis ass et net Zil an Zweck vun der Schoulpolitik, fir Instituteurs spécialisés en développement scolaire anzeféieren. Eis geet et ëm eppes anescht. An ech wëll dat hei just an dräi Punkten ukënnegen, ganz kloer, wou et bei eis higeet.

Éischtens: Den Niveau an der Schoul muss erëm daitlech eropgesat ginn. Den Nivellement vers le bas gëtt gestoppt an de Leeschtungsprinzip erëm agefouert, och an de Primärschoulen.

Dat Zweet ass: De Lëtzeburger Schoulsystem, deen ass do, fir eis national Identitéit ze erhalen, eis traditionell Dräisproochegkeet ze erhalen an un déi nächst Generatiounen virunzeginn.

An drëtzens: Lëtzebuergesch ass Schoul-sprooch, Ëmgangssprooch an Integratiouns-sprooch an all Lëtzeburger Schoul.

Dat sinn déi dräi Grondfeiler vun deem, wat mir wäerten de Leit an de Primärschoulen, am Wiese vun de Primärschoulen an eise Wahlprogramm versprochen. Et ass eppes ganz anescht, wéi dës Regierung et mécht. An et ass eng Politik, déi ganz kloer drop hiweist, aus eise Primärschoulen erëm gutt Schoulen ze maachen.

Ech soen Iech Merci.

► **M. Roy Reding** (ADR).- Très bien!

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Merci och dem Här Kartheiser. Dann den Här David Wagner.

► **M. David Wagner** (*déi Lénk*).- Merci, Här President. Et ass gesot ginn, d'Schoulpersonal huet hautzudaags nach méi Verantwortung oder ëmmer méi Verantwortungen doduerch, datt d'Gesellschaft ëmmer méi kompliziéiert gëtt an heterogen gëtt. An dat stëmmt och!

Mir wëssen och, datt d'Schoulpersonal am Fondamental - awer net nëmme am Fondamental, mä och haaptsächlech am Fondamental - u sech net onbedéngt e ganz einfachen Oflaf, Dagesoflaf, Wochenoflaf oder Joresoflaf huet. Et ass och net onbedéngt e Beruff, deen een ageet, wann een dovunner ausheet, datt een net vill ze dinn hätt. Am Géigendeel! Ech mengen, wann een elo mam Schoulpersonal schwätzt, och méi Jonker, da mierkt een oft - dat weess een an dat gëtt och duerch d'Gewerkschaften relayéiert -, datt se staark, ëmmer méi staark iwwerfuert sinn.

D'autant plus, datt jo, duerch déi lescht Reformen, notamment 2009, d'Tâche modifizéiert gouf, an doriwwer misst ee jo och eng kéier erëm diskutéieren, och mat den Interesséierten, well et kann een awer dovunner ausgoen, datt eng Tâche, iwwert déi ee muss diskutéieren, awer net onbedéngt eng besser Tâche ass, net onbedéngt eng Tâche, wou een ëmmer méi ze dinn huet an déi ëmmer méi bürokratesch a formal organiséiert gëtt.

Dat heiten ass eng kleng Gesetzesännerung. Et gëtt vu Formation continue geschwat, well een dovunner ausheet, datt d'Schoulpersonal Formation continue brauch. Ech gi souwiso dovunner aus, an dat wësse mer jo och all, datt déi meescht souwiso informell eng Formation continue maachen. An et gouf och gesot, et ass jo mat enger Gewerkschaft ofgeschloss ginn, mä net mat där anerer Gewerkschaft, dem SEW, ofgeschloss ginn. Ech weess net, ob dat eng gutt Method ass, mä et ass awer de Fakt.

A grad eng Gewerkschaft, déi awer relativ bekannt ass derfir, fir eng Memberschaft ze hunn, déi ganz engagéiert ass an déi och selwer Formationen mécht! An et kann een net dovunner ausgoen, datt esou eng Gewerkschaft der Meenung ass, datt Formationen continue net wichteg wier. Mä et gëtt einfach dohinnergesat, datt déi Leit einfach erëm eng kéier aacht Stonnen méi mussen schaffen, pro Joer zwar, dat kléngt net vill, mä si hu scho souwiso Augmentatiounen gehat an der Tâche an deene leschte Joren, datt dat einfach esou eng Verbesserung wier.

Mir mengen net, datt dat eng Verbesserung ass. Mir mengen, dat ass éischer eng bürokratesch Mesure, déi geholl gëtt. A mir sinn der Meenung, datt, wann iwwert d'Verbesserung vum Enseignement an engem komplexen Environnement am Fondamental diskutéiert gëtt, een awer erëm eng kéier misst fundamental mat den éischten Interesséierten - déi hu vill ze soen! - diskutéieren, fir iwwert déi Tâche ze diskutéieren.

Aus deene Grënn wäerte mer deem Projet de loi eis Zoustëmmung net ginn. Ech soen Iech Merci.

► **M. Mars Di Bartolomeo**, *Président*.- Domat si mer um Enn vun eiser allgemenger Diskussioun an d'Wuert huet den Éducationnsminister, den Här Claude Meisch.

Prise de position du Gouvernement

► **M. Claude Meisch**, *Ministre de l'Éducation nationale, de l'Enfance et de la Jeunesse*.- Merci, Här President, Dir Dammen an Dir Hären, och dem Rapporteur Merci gesot fir seng Explikatiounen. Woubäi esou vill jo och net ze explizéiere war.

Ech wëll nach eng kéier preziséieren, datt et schonn eng Ligne directrice hei ass vun der Politik vun der Regierung, fir Schoulqualitéit ze assuréieren, andeems mer an d'Qualitéit vun den Enseignanten investéieren. Dat maache mer am Beräich vun der Initialausbildung. Dat maache mer am Beräich vun der Berufsaufklärung. Dat maache mer och elo am Beräich, méi staark nach wéi bis ewell, vun der Formation continue. Och duerfir hu mer jo viru gutt engem Joer den Institut de formation de l'éducation nationale gegrënnt, deen eben heimadde derchargéiert ass.

Ech sinn d'accord mat all deenen, déi soen, d'Stonnenzuel eleng, dat ass dat eent, mä d'Qualitéit vun där Formation ass natierlech och dat aner. Mä do hunn ech awer absolut Vertrauen an den IFEN, datt en do op där Schinn weiderfiert, wéi en am Laf vum leschte Joer sech och voll entwéckelt huet, an nach méi och u Qualitéitsentwécklung do ënnerhëlt.

Et sinn eng Rei vu präzise Froen gestallt ginn.

Et bleift derbäi, datt mer eng Moyenne wäerten huelen hei iwwer dräi Joer, datt een also net déi 16 Stonnen an engem Joer muss absolvéieren hunn, mä datt et der dann 48 an dräi Joer sinn. Et ass d'ailleurs och esou, datt dee Schrëtt hei an der Realitéit net onbedéngt eng Verduebelung ass par rapport zur Realitéit, déi mer haut hunn.

Mir hunn emol eng kéier gekuckt, wat an der Moyenne da vu Formation continue vun den Enseignanten aus dem Fondamental gemaach ginn ass déi lescht Joren. An obscho mer eigentlech elo iwwert d'Gesetz jo aacht Stonnen obligatoresch virgeschriwwen hunn, sinn der schonn zielef gemaach ginn, wat awer och emol eng kéier soll gesot ginn. Do ass méi Engagement vun der Säit vun den Enseignantë gelescht ginn, fir a sech selwer, also an eng Professionalisierung ze investéieren, wéi dat vun eiser Säit aus virgeschriwwen ginn ass.

Eng aner Fro vum Claude Adam war déi, ob mer Hospitaliounen - wou een also als Enseignant bei en aneren Enseignant an eng Klass kucke geet, fir ze gesinn, wéi deen eng Method an der Praxis ëmsetzt -, ob mer déi och considéieren. Als Formation continue: Jo, ënnert der Bedéngung, datt dat mam Inspekter ofgeschwat ass an datt deen dat dann och fir sënnavoll fënn, fir grad dohinner ze goen, an datt een och dovunner eppes ka léiere fir seng eege professionell Entwécklung. Dann ass do eng